

నాన వెళ్ళిన రాత్రి

వారిక

వారిక

దుర్గయ్యగారి జీవితంలో మరుపురాని ఘట్టాలు చాలా ఉన్నాయి అవి రకరకాలు! అవన్నీ ఆయన మేధస్సులో చోటు చేసుకుని మనస్సును వేధించ సాగాయి!

పార్వతి అయన భార్య!
 రహమాన్ కొడుకు!
 ఉద్యోగం ఉపాధ్యాయవృత్తి!
 తోడునీడలేని బతుకు ఆయనది.
 అన్ని నమస్సులే! అన్నిటివీ ఎదుర్కో కలిగాడు!
 ఖటికి తోడు మేరీ కొత్తగా వచ్చింది!

దుర్గయ్యగారు తన జీవితాన్ని వర్తమానం చేసు కుంటూ కూర్చున్నాడు అనుర సంద్యవేళ ఎందుకో ఆలోచన ప్రారంభమైంది ఆయనలో! వాటినుండి తేరుకునింతలో ఊరు మాటుమణిగి, కారు మబ్బలు అలుముకుని వానకూడ ప్రారంభమైంది. జల్లు వచ్చి ఇంట్లో పడుతున్నది! లేచి వెళ్లి తలుపుకు గడియపెట్టి వచ్చాడు ఇంతవరకు దీపం వెలిగించలేదన్న సంగతి జ్ఞాపకంవచ్చి, అరవ య్యేళ్ల దుర్గయ్యగారు క్షణం నవ్వుకుని తన ఆలోచనలకు, దీపం వెలిగించారు,

మేరీ చాపమీద నిద్రపోతున్నది! అన్నం పెట్ట మవి మేరీ అడగలేదు అడిగిందేమో, ఆయనకు జ్ఞాపకంలేదు. మంచమీద గుడ్డలు దులిపి, మేరీని ఎత్తు కుని, మంచమీద పడుకోబెట్టాడు! 'అమ్మ' అని ఆ మూడేళ్ల మేరీ పెదవులు అస్పష్టంగా ఉచ్చరించాయి! మేరీ ఆ యింటి కొచ్చి కొద్ది రోజులే అయింది. ఆనేక వాన కురుస్తోంది ధారాపాతంగా! గాలి కూడా 45-వ శేష చూడండి

తీవ్రంగా ఉంది. అప్పుం తిని భగవద్దీ త ముందేమి కుని ఎదురుబాలున్నాడు. పొద్దెంతపోయిందో తెలియదు. అప్పుడట్టగా తలుపు కొట్టి ప శబ్దమైతే, గోతివల్లెమో అని మొదట అనుకున్నాడు! కానీ కాదని తెలికాక, లేచి వెళ్లి తలుపు తిశాడు.

ముద్దగా తడిసిన ఓ స్త్రీ, చిన్న పాపను భుజాన వేసుకుని, వలుకుతూ లోపలికొచ్చింది. తలుపు గడియపెట్టిన దుర్గ య్యగారు ఆమెను చూసి క్షణం ఆశ్చర్యపోయినారు.

ఆమె అంతే! చంకలోని పిల్ల మాత్రం ఏడు మ్మన్నుది చలికి గాబోలు!

“నువ్వు ?! .....” అని మాత్రం అన్నాయి దుర్గ య్యగారి పెదవులు!

“మిరింకా యిక్కడే ఉన్నారని తెలిసి రాలేదు. వావా, గాలి; పిల్ల ఏడుస్తూంటే ఈ రాత్రికి తలదాచుకుందామని వచ్చా! అంతే!”

దుర్గ య్యగారు మరేం మాట్లాడాలా! పొడీగుడ్డ లిచ్చి, పొయ్యి రాజేసి, పాలు కాచి యిచ్చాడు! ఆ పాలు పిల్లకు పట్టింది.

“మరి నువ్వే?” దుర్గ య్యగారి ప్రశ్నకు ఆమె అలవకగా వచ్చి, “ఏమీ అల్లళ్లేదు! ఈ రాత్రికి తలదాచుకోనిచ్చారు; అంతేచాలు. మిమ్మల్ని బాధ పెట్టటం యిష్టంలేదు.” అంది.

దుర్గ య్యగారి గొంతులో మాటలు గడ్డ కట్టుకుపోయినయే! మరి మాట్లాడక, పుస్తకం లోకి చూస్తూ కూర్చుండిపోయారు. ఆమె మాత్రం కొంగు పరుచుకుని, పిల్ల ప్రక్కను పడుకుంది.

ఆమె మాత్రం మర్నాడు కనుచీకట్లోనే వెళ్ల బోయింది! దుర్గ య్యగారే పోనియ్యలేదు.

దుర్గ య్యగారు ఆ రాత్రి నిద్రకు దూరం గానే ఉన్నారని ఆమె గ్రహించగలిగింది. “వా గురించే ఆలోచించారా! తెల్లవారూ?” అని అడి గింది.

“అవును!”

తెల్లారేసరికి వాన తగ్గింది కానీ, దాని వీభత్తు మంతా చూసి పోనియ్యలేదు దుర్గ య్యగారు ఆమెను. వాగులా, వంతలా, పాలలా అన్నీ నీటిలో దాక్కుండిపోయాయి. కనుచూపుమేరలో అంతా నీటిమయం. అందుకనే పోనియ్యలేదు

“ఎప్పుటికైవా పోవాల్సిందావ్వాగా! వెళ్లనివ్వండి!”

“వా ముందర, వా యింట్లో కొద్దికాలం ఉండటం కూడా బాధగా ఉందా మీకు?” అని ప్రశ్నిం చారు దుర్గ య్యగారు. “పైగా రాత్రికూడా ఏమీ తినలేదన్న సంగతి మర్చిపోకు. ఇలా నిమ్మ పోని వ్వటం నాకు మనస్కరించదని నీకు తెలిసి కూడ పోతానంటే నే చెప్పేదేమీ లేదు!” అని కూడ అన్నారు.

ఆమె ఆలోచనలో నతమతమయింది కాసేపు. ఇంతలో పాపకూడ నిద్రలేచింది. మారు మాటా దిక ఆమె అలాగే ఉండిపోయింది.

దుర్గ య్యగారు త్వరగా స్నానం, సింధ్య ముగిగి. “నే బజారు వెళ్లి, తివటాని కేసున్నా తెస్తాను.” అని వెళ్లిపోయారు విధిలోకి సరాసరి. ఊళ్లో పొరాలుకెళ్లి, ఇళ్లీలు కట్టించుకుని, కానీ వెంటలో పోయించుకుని వచ్చారు.

“మిమ్మల్ని శ్రమ పెట్టటం జరుగుతున్నది.” అప్పు దామె, అవన్నీ చూసి.

దుర్గ య్యగారి కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగినయే. ఆమె మాటలకు తమాంయించుకున్నారు. “అన్నీ తెలిసి

వాన వెలిసిన రాత్రి

10—పేజీ తరువాయి

కూడ వా మనసును కష్టపెట్టుకు. వా కి జీవితాప ఇంతే వ్రాసేట్లు ఉంది. అందుకు నాకు చింత లేదు!” అని అన్నారు.

ఆయన యిచ్చిన పాట్లాలు అందుకుని, పిల్లకు తినిపించి ఆమె ఉరుకున్నది.

“మరి నువ్వు .....”

“శనివారం, ఏమీ తినను.”

“ఇంకా, ఆ వియమం వదల్లేదా?”

“వదల్లేనేమో! మిమ్మల్ని వదలగలిగామ కానీ, మీ సాహచర్యంలోని అలవాట్లు వదల్లేకపోతున్నా!”

“అందుకు ఇప్పుడు బాధపడుతున్నావా?”

ఆయన ప్రశ్న ఆమెను తికమక పరచింది.

“ఏవారైతే మిమ్మల్ని వీడిపోయారో అవడే బాధలకు వా మనసు నిలయమైంది. వాటికి అంటు లేదు. వచ్చి అకాలం బాధపడమనే, మీ రావాడు

.....

రోజుల్లా వాదిస్తున్న న్యాయ

వాదిని చూచి అన్నాడు న్యాయ

మూర్తి:

“మీ వాదం త్వరగా ముగిం

చండి! చూచుకోవలసిన కేసులు

చాలా ఉన్నాయి.”

“చిత్రం! చిత్రం! కాని మా

చార్టీకి పని ఉన్నది ఈ ఒక్క

కేసులోనే సార్!”

(శనివారం (భట్టప్రోలు)

.....

నమ్మి తేలిగ్గా వెనగలిగారు! నాకు తెలుసు! మీది రాతి పూదయం. పైదంతా నిలవ.” ఆమె వెక్కి వెక్కి విడ్డపోగింది.

“పార్టీ! .... నిమ్మ ఎవ్వరూ అర్థంచేసుకోలే దింతవరకూ! ప్రతిపాతి నేనే, పార్టీ, వోడిపో తున్నది జీవితంలోని ప్రతి సుట్టంలోనూ—పడు వులో, వివాహంలో, అఖిరికి ఈ పయస్సులో కూడ. నాకు మిగిలినదేమిటి? బాధ! మానని గాయం! అంతే!” ఆయన గొంతు వూడుక పోయింది.

సాయంత్రానికి మేటి జ్వరమొచ్చింది. అంది వల్ల ప్రయాణం సాగలేదు పార్టీని పోతానని బయలుదేరింది; స్వరంతో ఉన్న పిల్లతో! కానీ దుర్గ య్యగారు ఒప్పుకోలేదు!

“మీ దయకు అంతులేదా? మీ దయ ఆపి రమ్మై, నమ్మి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. ఎప్పుడో గిలగిలలాడి ప్రాణనాయువులు గాలిలో కలిసి పోతాయి. అప్పుడే మీరూ, నానూ, అందరికీ శాంతి.”

దుర్గ య్యగారికి ఈ పరిస్థితి చూసి బాత వేసింది. ఉన్న కాసేపూ సూటి పోటీ మాటలతో ఒకర్నొకరు బాధించుకోవటమేనా? అందుకే ఆయన వాదన పెంచటం ఇష్టంలేక, సాధ్యమైనంత వరకూ యిల్లు వదిలి తిరిగారు.

బజార్లో కూడ పార్టీ గురించే ప్రశ్నలు ఎదు ర్నొచ్చాల్సి వస్తుందని ఉపాసించుంటే, అసలు వీధిలో కొచ్చేవాడే కాదేమో! అందరికీ, తన ఇంట్లో గత స్త్రీ గురించి, తమ యిద్దరికీ గత అనుబంధాన్ని గురించి ఆలోచనే రావటం ఆయ నకు అశ్చర్య మేసింది.

స్వతహా ఆయనది కొంత స్వభావం! అందు కని అందరిముందు తప్పుచేసినట్లు తల వంచు కోక, ఉన్న విషయం చెప్పివేశాడు.

ప్రొద్దు గ్రుంకేవేర, మిత్రుడు రామ్మూర్తితో కలిసి కాలవకట్టు తెల్లనప్పుడు తనే స్వయంగా చెప్పాడు “పార్టీని వచ్చింది!”

“విజమా! .... విజమా, మీ యింట కెవరో

స్త్రీ వచ్చింది!” కాస్తేపాసి, “ఏమంటున్నది?”

అని ప్రశ్నించాడు దాక్షరు రామ్మూర్తి!

“ఏ విషయాన్ని గురించి నీ వదుగుతున్నది!”

దుర్గ య్యగారి ప్రశ్నకు, రామ్మూర్తి గారు సమా దానం చెప్పాలా! విషయం మారుస్తూ “ఏలా ఉంది? పూర్వంలానే ఉందా? ఆమెలో మార్పు వచ్చిందా?” అని అడిగారు.

దుర్గ య్యగారు, బట్టతల రాకుతుని,

“రామ్మూర్తి! “పనిలో నిత్యం పరమాస్తం గతం గతం!” అని నీకు తెలియండికాదు. పార్టీ అంతో

పైగా మేరీ అని ఓ అడవిల్ల! ఆమెలో మార్పుల టానా? వెలిసిపోయి దిరిగిన పట్టువస్త్రంలా ఉంది ఆమె. అంతే!”

రామ్మూర్తి గారు దుర్గ య్యగారి వేపు పరీక్షగా చూశారు. యిద్దరికీ చిరకాల స్నేహం! దుర్గ య్య గారు, వాళ్లక్కమూ, బాధలూ, వాటిలో మన స్థయిర్యము లేకపోవటంవల్ల, మనిషి చాలావరకు క్రుంగిపోయారు. కళ్లు, మొహము ఉప్పువాయి! జాత్తు పండిపోయి రాలిపోయింది. జనపల్కాలు కరిగి పోయాయి ఆయనలో. పైగా, విషయాధూతం వలె పార్టీని వీడిపోవటం! అన్నీ ఆయన్ను కలచి వేసి, కృశించచేసినయే!

“రామ్మూర్తి! ఒక్క విషయం ఆలోచించి నలవో ఇప్పు! వా కష్టసుఖాలు తెలిసినవాడివి! ఈ నమయంలో నువ్వే నాకు ఆంధ్ర; చెప్పగలనా?” దుర్గ య్యగారి మొహంలో, మాటలో ధ్వనించిన జాలి, ప్రార్థన విని రామ్మూర్తి గారు కరిగి పోయారు.

“తనకుండా దుర్గ! చెప్పు.”

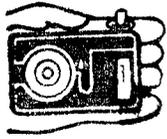
“వార్తలు ఎంత వెళ్లగా, వా బాధ్య! తెలిసో తెలి గుకో తిప్పు చేసింది. యింత కాలానికి ఎలాగో కష్టమైతే గా నా యింటికి వచ్చింది. ఆమెను చూస్తూనే బాత స్త్రీని కిలలో ఉందని అనిపి సున్నది. నానూ స్వరూ రేగుగా ఆమె నిక్కడే నా కల ఎదురుగా ఉంటుంది అందామని ఉంది. అనూత్రం దయకు ఆమె అట్టడాలా కాగ! చెప్పు రామ్మూర్తి!” దుర్గ య్యగారు లేచి వే

భక్త మహాభక్తవా... నవీన తయారి

పిక్చరిక్ పాకెట్ రేడియో

ధర సగానికి అగ్గివంటిది.

అసాను పాకెట్ రేడియో, సిగరెట్ కేసులంటే విప్పింది. తేలికైనది. స్థానికంగా ప్రపంచంలో ప్రతిస్పేషను విజయమును. ఇతర రేడియోలకుంటే తక్కువభర్యు, సులభముగా ఉంచు కొనుటకు అనువైనది. అందమైనది. లైసెన్సుతో పాటు ఉపయోగమునకు సిద్ధముగా వంపబడును. 3 సం. గ్యారంటీ. రిపేరు ఉచితం. ధర. రు. 27/- స్పెషల్ వెం. LR77 ధర రు. 32/- డిలక్టరీ రకం వెం. GM 156 ధర. రు. 45-50. పి. సి. పి. వార్షిక. రు. 3-50 అధనం. తోలు కేసు ధర రు. 5-50. ఎం. జి. షుల్ ప్రాయవతెను

MADRAS TRADERS. (30AR)
Post Box 1578, DELHI-6.

మంచి పుస్తకాలు

జీవిత రహస్యములు.- మీ దాంపత్యసుఖానికి అనేక కామ సూత్రాలు - రు. 3-50
యజుర్ వేదము - స్త్రీలను గురించి అనేక కుతూహల విషయాలు - రు. 3-50
సంకానము.- గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభ మార్గాలు - రు. 3-50
అమృత దీపావళి - వ్యాపారంలో లక్షలు సంపాదించే అనేక కౌశలములు. రు. 6-00
ఉద్యోగ దర్శిని:- మనదేశంలోని అన్నిరకాల ఉద్యోగాలు, అర్హతలు, పొందే మార్గాలు రు. 5-00
అక్షరజ్ఞానము:- కరీదానంతరం అక్షరము గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. రు. 2-50
బహు భుజులు చిత్రం - త్రింది ఎడ్రెస్సుకు జాస్తి వి వి బోస్టు ద్వారా మీయింటికి పంపబడును

దేశీయ ప్రచురణలు, ఏలూరు, ఆంధ్ర

కెలండరు ఉచితం

గ్రోరియా ద్రవాన్ని మీ ముఖానికి రుద్ది తుడిచినంతలో అద్భుతమైన కాంతిని, మంచి అందాన్ని వెంటనే తెచ్చును. ముఖంలో ముడిరూపును పోగొట్టి చక్కని తేజదనాన్ని తెచ్చును ఎండకు వచ్చినలుపును, మొటిమలను నమ్మకంగా పోగొట్టును. గ్రోరియాతో పెద్ద బొమ్మనెండరు ఉచితంగా యివ్వబడును. వెల రు. 1-75 అన్ని షాపుల్లో దొరకును.

JANITA PRODUCTS, ELURU, A.P.

కొ థా రీ వా రి సూ పర్ పా స్సే టు

అధికోత్పత్తికి-భూసారాన్ని అభివృద్ధిపరచుటకు వాడండి!

మాతన పద్ధతులతో టి. వి. ఎ. (T. V. A.) మరియు మాంటికాటిని (Montecatini) ల అధికారాలుగా త మారపుతూంది 16% ఫాస్ఫారిక్ ఆమ్లము కలిగి, నిటిలో సులభముగా కరుగ గల నూ నూపర్ ఫాస్ఫేటును వాడి మీ భూమిని సాగునంతము చేసుకొని ఫలసాయాన్ని తృప్తి చేయటానికి పూనుకోండి! కాగు కీఘంగా పెరగడానికి, కెల్షియము బలపరచడానికి, మొక్క త్వరగా, విపుగా పెగిలి అధిక ఫలసాయ మిచ్చేందుకు లక్ష ఇది అద్భుత ప్రాణ మైసెడి

ఎకరానికి 100 కిలో గ్రాముల బస్తా ఒకటి చాలును.

తయారుచేయువారు ఖ్లా మౌంటెన్ ఎస్సెంటు & ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, మద్రాసు.

వ్యానేజింగ్ ఏజెంట్స్. కొథారి & సన్స్ ఏజెన్సీస్ (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్, మద్రాసు.

కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలకు డిస్ట్రి బ్యూటర్స్. కర్నూలు పెద్దిలైజర్స్ కంపెనీ, 17/32, కోట, కర్నూలు: గుంటూరు జిల్లా డిస్ట్రిబ్యూటరు: పి. వి. సుబ్బారావు & సన్స్, మెయిన్ రోడ్, బాపట్ల.

వాన వెలిసిన రాత్రి

శంతో మాట్లాడారు. మధ్యలో ఆయన గం గార్ దికివైంది.

రామ్మూర్తికి తెలుసు; పార్వతి దుర్గ య్యగారి ఆరో ప్రాణమని! అలా ప్రాణించారు; ప్రాణమని యిచ్చారు ఆమెకు! కానీ ఓ వానరాత్రు ఆయన్ను, ఆయన సాహచర్యాన్నీ, నమ్మకాన్నీ తోసి పుచ్చి వెళ్లిపోయింది దుర్గ య్యగారి బహిః ప్రాణం! తిరిగి, యిన్ని సంవత్సరాలకు అయాచితంగా వచ్చింది. ఆమె పోయినా, ఆమెమీద ప్రేమ, మమకారం ఆయన్ను వదల్లేదు. నరనరాన ఆయన్ని వెట్టుకు వేదించుతున్నది.

రామ్మూర్తి తన అభిప్రాయాన్ని వెంటనే చెప్ప లేక పోయాడు. "మాడు దుర్గం! తేలిగ్గా ఓ నిర్ణయానికి నే రాతేపోతున్నా! రోజులు గడవని! ఆలోచించి చెప్పను. వదల; పార్వతిని చూద్దాం!" అన్నారు.

ఇద్దరూ వెళ్లినరీతి పార్వతి, మేరీని నిద్రపుచ్చు తోంది. రామ్మూర్తిని చూసి క్షణం నిద్రకడ పోయింది. ఏదో లజ్జ ఆమెను ఆవహించింది. కంఠం నెత్తిమీదకు కమ్ముకుని, వాగో మూలకు ఒదిగి నిలబడింది.

"బాగున్నావా?" అని ప్రశ్నించారు రామ్మూర్తి గారు. ఆయన ఆమె సమాధాన మివ్వలేదు. మోసం వారిమధ్య చోటు చేసుకుంది. దుర్గ య్య ఆ నిశ్శబ్ద తను భరించలేక "అమ్మాయికి జ్వర మొచ్చింది. చూసి మందు యివ్వండి" అన్నారు.

రామ్మూర్తిగారు, మేరీని పరీక్ష చేసిప్పుడు ఆయన్ను గమనిస్తూనే ఉంది పార్వతి సిగ్గుతో, లజ్జతో, నాలిన కళ్లతో!

"జ్వరాన్ని గూర్చి భయపడాల్సిందేమీ లేదు. నుందిస్తాను. తగ్గుతుంది. అయినా యిప్పుడే అమ్మాయిని కదలించటం మంచిదిగాదు దుర్గ య్య గారు!" అన్నారు.

"ఎన్నాళ్లుండాలంటారు?"

"జ్వరం నిమ్మలించేదాకా!" అని రామ్మూర్తి గారు వెళ్లారు. బరువుగా, దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి పార్వతి "అయన్నిలా అర్థాంతరంగా ఎందుకు తీసుకోచ్చారు? నా తల అవమానంతో ఎందుకు పగిలి పోదో అనిపించింది. ఏమైనా మీకు ప్రపంచంలో బ్రతకటానికి కావాల్సిన జ్ఞానం యింకా లభ్య పడదా! లేకపోతే, ఆయన ముందిలా అవమాన పరిచేవారా నన్ను! చెప్పండి" అమె రోషంగా చూసింది.

దుర్గ య్యగారు చలించలా! "అలాంటి భావమేం లేదు వాకు. పసిపిల్ల జ్వరంతో మూసిన కన్నెర క్కుండా ఉంది. మందిప్పించి, పిల్లకు స్వస్థత చేశారాల్సిన బాధ్యత వాకుంది, మవ్వలక కాదన్నా!" అని సమాధాన మిచ్చారు.

"బాధ్యతా? మీకా? చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉండే ఏ సంబంధమూ లేని ఓ అనాధలాలకమీద మీ కెందుకు జాలి ఉండాలి?" అమె రెట్టించింది.

"ఏం ఉండకూడదా? నైగా ఆ బాలిక నా ఒక నాటి భార్యవల్ల ఈ లోకంలో ఆడుగుపెట్టింది. ఆ అనుబంధం చాలదా? అయినా నా కిష్టమీ తొలిదవు. ఆ పిల్లకు మందిప్పించాలని, అది వా తక్కువ

కర్తవ్యమని వా అంతరాత్మ హాసించింది. దాన్ని శిరసావహించాను. అంతే!"

'మీ అంతరాత్మ చాలా విచిత్రమైంది లాగున్నదే? అయితే ఆ అంతరాత్మ ఆ బాలికల్ని కూడ ప్రేమించమని చెప్తున్నదా? పిచ్చివీరకు వదల్లేదు! అంతరాత్మలేదు; ఏవీరాలేదు! మొదట ట్యూబ్ లి అదే మిమ్మల్ని అడ్డదారుల్ని లాక్కొనివెళ్లి యిబ్బంది పెడుతోంది. ఇప్పటికైనా దాన్నుంచి తప్పకు రండి!"

మరి ఆయన వారు తెరవలేదు!
ఆ రాత్రి ఆయనకు, పార్వతి ఏడుస్తుండగా మోకనకు వచ్చింది! అంత రాత్రి ఆమె ఏడుపు విచిత్రంగా కనబడింది ఆయనకు! దీపం వెళ్ళింది చేసి, "పార్వతి! ఎందుకేడుస్తున్నావో వే తెలుసుకోవచ్చా!" అని అడిగాడు!

"తెలుసుకుని, వెళ్ళగొడతారా?"
"ఎంతమాట.... అంతటి దుష్టడిగా భావిస్తున్నావా నన్ను! కానీ ఒక్కసంగతి మర్చిపోకు! నీకింకా అప్పుడు, నీ శ్రేయోభిలాషి, బ్రతికే వున్నానని గుర్తుంచుకో!"

దుర్గయ్యగారెళ్ళి, మంచమీద కూర్చున్నారు. కానీ ఆమె వెళ్ళవెళ్ళి ఏడుస్తూనేవుంది! అదే ఆయనకు బాధగావుంది! చాలాసేపు నిద్రను దగ్గరికి రానీయకుండా, ఆమెను చూస్తూ కూర్చునే వున్నాడు.

ఆయనకు, ఆమెతో గడిపిన రోజులు స్మృతి పథంలోంచి యింకా మాసిపోలేదు. వారాలు చేసుకు చదువుకుని, వదిలిపెట్టి దయా దాక్షిణ్యాలమీద బాల్యం గడిపిన ఆయనకు, వివాహమైన కొత్త రోజుల్లో పార్వతిని చూసి, ఈనకూ మీ చూడరిణి దొరికిందని, తన కష్టస్థులు పంపకుండుండనే ఆశించారు!

కానీ పార్వతి ఆయన అశ్వి ఎక్కువరోజులు ప్రాణంతో ఉండనివ్వలేదు. బ్రతికి, చెడ్డ కుటుంబంలోనీ ఆమెకు భర్తతో కాపురం, గార్తవ్య జీవితం ఖైదుగా తోచింది. ఆ భావాన్ని చేతల్లోనూ మాటల్లో అన్నిటూ వ్యక్తీకరించటానికి కాయ శక్తులా ప్రయత్నించింది!

క్రమంగా, ఓ అగాధాన్ని ఏర్పరచుకుని ఆమె తనకూ భర్తకూ, తను దారితప్పిన యుక్తకన్య అని, అతడు తన పాతిక కింకరుడనీ తలపోసింది. అదే భావం ఆమెలో వ్రేళ్ళపాతుకుని, ప్రాసయి, కాఫీన కాఖలుగా విస్తరించింది. ఏ సమయంలోనూ అతడెంత ప్రయత్నించినా, ఆమె అతనికి సన్నిహితులూ కాలేకపోయింది. అసంతృప్తి ఆమెను వూరింది.

ఈ అర్ధరాత్రి తన తప్పిదాలను తల్చుకుని పరిపరం కొరకు విలపిస్తున్నదా ఆమె! అనే భావం కూడ ఆయనకు కలిగింది.

"జరిగినదానికి బాధపడి ప్రయోజనం లేదుగా పార్వతి!" అన్నారు ఆమె, కోక నమద్రం నుంచి ఒడ్డుకు వచ్చిన తర్వాత!

"జరిగిందానికి బాధ ఎప్పుడూ లేదు! భవిష్యత్తును చూస్తుంటే నా భయం పెనుభూతమై కన్నడుతున్నది. ఎలా బ్రతకాలి! తాడు తెగిన గాలిపటం గవ్యం ఏమిటి? ఈ ముక్కుపచ్చ లారని పిళ్ళకు అధార మెవ్వరు? అదే సమస్య. ఈ సమస్య తీరే మార్గం కనుచూపుమేరలో లేదు!"

దుర్గయ్యగారు దీం సమాధానం చెప్పిలో ఆతో చిన్ననే ఉన్నారు. లొందరనది చేసే నిర్ణయం వల్ల కలిగే ఫలితాలను తాను ఎదుర్కోగలదా? అనే సందేహం ఆయన్ను వేధిస్తున్నది.

"అయినా ఇందులో వాదిమాత్రం దీం తప్పింది? నన్నా వాడు అలా ప్రవర్తించజేసిన కోరికల దా తప్పి! బాలి, నప్పదయత సేరుతో వా మానాన వదలి, చేతులు ముచ్చుక్కూర్చున్న మీరీ తప్పి! అంతే విశ్వయంగా!"

ఆమె చేసిన నేరారోపణకు ఆయన ఉలిక్కిపడి "వాదా తప్పి?" అని ప్రశ్నించారు.

"అవో! మీదే! పిల్లలకు చెబునదవడి కలిగితే, ఆ తప్పి తల్లితండ్రులదేగా! అలాగే భార్యనూ! కొట్టే, వానాహింస పెట్టే, నన్ను ఆ చెడుమార్గం లోకి సోకుండా అపితే, ఈనాడు అనాధనై, భ్రష్టనై మీముండు, మీమీద నేరారోపణ చెయ్యాలివన అగత్య మేముండుంది? మాట్లాడలేం? ఒక్క ఆడదానికి నమాధానం చెప్పలేని మీరు ఎంత సజ్జనులు, ధర్మవరులైతే దీం లాభం?" పార్వతి మొహం లాంతరు వెలుతుర్లో వేటలోంచి తప్పించు కున్న బెబ్బులిలా కనిపించింది దుర్గయ్యగారికి! ఈనడింపు, అమాయ, సున్నవ్టంగాని బాధ, ఆమె పాతిపోయిన ముఖంలో వింతకాంతిని ప్రస్ఫుటం చెయ్య సాగాయి.

"అయితే నీ బాధ్యత, నీ కుమార్తె బాధ్యత, ఈ ప్రపంచంలో వహించక తప్పదనేగా నీ అంతర్యం." నిశ్చయంగా అడిగాడు ఆయన.

"అలా అని నే నేం ప్రాశ్నోయనదను. ఎంతగా పతనం చెందినా, డైపాక, మానసిక, ఆర్థికంగా; మాయమాలలతో, బరువు బాధ్యత మీమీద వెట్టి చూస్తూ కూర్చోలేను."

మరయితే ఈ ములుకుల్లాంటి భాషలో పొడిచి బాధ పెట్టటం .... కేవలం సరదా కాదుగా? ఆయనకు అర్థంకాలేదు.

అన్నుచే పార్వతి దుర్గయ్యగారింట్లోకి వచ్చి పదిహేనురోజులైంది. గ్రామంలో వుద్దుడైన దుర్గయ్యగారి రసికత్వాన్ని గురించి గునుగునలు ప్రారంభమై, పార్వతి చెవిస పోకినయే! ఆమె ఆ విచిత్తమాటలు విని సహించలేకపోయింది.

"ఒక్క క్షణం ఈ యింట్లో ఉండను! వావల్ల మీరు లోకాల దృష్టిలో దోషిగా నిలబడటం చూసే నేను సహించలేను. మీరు నన్ను ఆపటం మీ శక్యంగాదు ఈసారి!" కళ్ళలో నీళ్ళు గరికిలు కొట్టినయే ఆమెతో.

దుర్గయ్యగారు రండుకేమీ మాట్లాడలా! మేరీని ఒడిలో కూర్చోబెట్టుకు అడిస్తూ ఆమె చిన్ని వోరుమా, మిలమిలా మెరిసే నేత్రాలనీ చూస్తూ కూర్చున్నాడు. మేరీ తన్ను వదలదనీ, అందువల్ల పార్వతి కాళ్ళకూ వంకెళ్ళు పడతాయనీ ఆయన గ్రహించగలిగారు.

"రా! వెడదాం!" అని ఆయన మండి మేరీని బలవంతంగా లాక్కోబోయింది. మేరీ, దుర్గయ్య గారిని కౌగిలించుకుని రాకపోవటం చూసి, కోపంతో రోషంతో బలవంతాన లాగి వాలుగు కొట్టింది. "పాడుదావా! వా ప్రాణానికి తగలాలక మై నావు. నాకు చావూ రాదు; నీకు మిత్తి అంటునూ అంటదూ! ఇద్దరనూ కలసి ఏ దానిలోనో దూకితే పరిపోతుంది." ఆమె కోకానైనైన గొంతుతో బాపురుమనది. మేరీతోపాటు.

హింది సులభంగా ఎలా నేర్చుకోవడం?
2 హింది స్వయంశిక్ష్
పరిక నమయాలలో యువతీయువకులు హిందీ ధారాళముగా మాట్లాడను, చదవను, వ్రాయను అత్యల్ప కాలంలో నేర్చుకొనుటకు వీలుగా అతిసులభమైన పద్ధతిలో, తేలికైన భాషలో వివరించబడినది. వేల రు. 4-50 పోస్టు ఖర్చులు 0-85. డి. వి. జగన్నాథ్ కంపెనీ, 3, మునియ్యపు మొదటిబిడి, మద్రాసు-1.

ఉ చి త ము!
ఒక పం! జాతకఫలితములతో మీ భవిష్యత్తును గురించిన 3 ప్రశ్నలకు జవాబులు ఉచితము. రు. 2/- (M. O.) మాత్రమే. జనన లేక ప్రశ్నకాలము పంపవచ్చును. గ్రూకొంతులు. జనములు, రత్నధారణ, భావ ఫలములుకూడ తెలుసుకొనవచ్చును.
HORA NILAYAM,
INDUSTRIAL AREA,
HYDERABAD-20

స్త్రీల ఆరోగ్య సాభాగ్యములకు
అధ
కేసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్ రొయవేటి, మద్రాసు-14
సీతాదామ జనరల్ స్టోర్సు (సబ్సిడీస్) రిజిస్టర్. సిందరాది. దుర్గేశ. అరవీపురం. రెంగీరాది

దుర్గయ్యగారి మనస్సు చివుక్కుచున్నది. తన మంచి, ఆమె ఎందుకు తిరిగి దూరమవ్వాలని, సదా యున్నప్పుడు ఆయనకు అంతుచిక్కటంలా! తల్లి కూతుళ్లు తమ కోకాలనుంచి బయటి కొచ్చింతర్వాత, దుర్గయ్యగారు తన నిశ్చయాన్ని తెల్లబుచ్చారు.

“చూడు పార్వతి! నీకు కష్టం కలిగిస్తే

వాస వెలిసిన రాత్రి

క్షమించు. వాస్తే కోపాన్ని అభిమాన, శుభము తెలియని పసిపిల్ల మేరిమీద చూపితే నే నహించ లేను. కానీ ఒక్కటి గుర్తుంచుకో! నేను బ్రతి కున్నంతవరకూ నీకూ, నీ మేరికి ఏ లోటు రాని వ్వను. ఆ తర్వాత వంగతి చెప్పలేను. రహమాన్

మీ కిష్టమైన నూనె తొనాన బెట్టుడు

కౌస్మిర్-కుసుం

తేజము అనున వెరిగించును. అకాలసేరను మూసవ్వను.

చదువు ఉపద్రవములకు **సాంటులక్స్** చదువు అసౌయములకు

సంబంధించి యున్న వైద్య కళాశాల, నంద్యాల, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారి ఆధ్వర్యంలో

వంజంగారు డాక్టరులకు ఒక బుచ్చుకు ఒక స్టాక్కును అప్పించెదము.

కాలేట్ టూత్ బ్రష్

మీ ధంతములను ఎక్కువ శక్తివంతముగా శుభ్రపరుచునట్లుగా తయారైనది!

కాస్తోక్తముగా తయారు చేయబడిన కాలేట్ టూత్ బ్రష్ చాల మలభముగా పండ్ల కందులలోకి పోవును... రోపలికాగములు, వెలువలికాగమును ఎక్కువ శక్తివంతముగా శుభ్రపరుచును... మెత్తగా తోమినకో చిగుళ్ళను గట్టి పరచును. కాలేట్ టూత్ బ్రష్ వారి మీ వండ్లను, చిగుళ్ళను కాగ్రతగా మంచుంది.

- 1. వైజాలు * పెద్దలకు * చిన్నవారికి
- * పిల్లలకు * వసిపిల్లలకు
- 2. గట్టివి * ఓమూడిరివి * మెత్తనివి

అంతేగాక డీంక్స్ ఆరోగ్యదాయకమైన స్టాస్టిక్ పెక్టోలోగూడా లభించును!

కాక్యతమైన శుద్ధిచేసిన నైలాన్ కుచ్చుల వలన ఇది బాగా మన్నుతుంది!

T8/G/127

కూడా వా మాట జవదాటడని వా ముక్కుం. వామంచి వివిధమైన సహాయము నీవు పుచ్చుకోవటానికి నీకు యిష్టము లేకపోతే నే చెప్పవేమీ లేదు. నీకోసం ఈ యింటి తలుపు తెప్పడూ తెరిచే ఉంటాయి.” అని చెప్పారు; ఆయన దూరంగా కనుపించే తాటి తోపునీ, దాని కవతలనున్న కాలు వను చూస్తూ.

పార్వతి ఏం చూట్టాడలేదు ఆ తర్వాత. ఏదో చెప్పలేని కాంక్ష, మాటలు, ఆమె కళ్ళల్లో తొంగి చూచేవి కొన్నాళ్ళవరకూ.

కానీ ఓ రాత్రి మేరిని పదిరి ఎటో వెళ్లింది పార్వతి. తిరిగి రాలేదు. వస్తుందని కూడ ఎదురు చూడలేదు ఆయన ఆమెకోసం. అందువల్ల ఫలి అమూ లేదని ఆయనకు తెలుసు. ఎందుకూ ఆమె నేనుదో ఆయనకు పూర్తిగా తెలియదు.

ఆతర్వాత ఏదో ప్రీతనం మోటాబాబిలో కనుపించిందనీ, ఆ శవం పార్వతీదేవని రామ్మూర్తి గట్టిగా బలవరచగా వెళ్లి యిద్దరూ చూచారు. పూర్తిగా గుర్తుపట్టటం సాధ్యపడలేదు కాని ఆ శవం ఆమెదేవని రామ్మూర్తి ఎంత వాదించినా, ఆమె అంత పిరికిపి కాదని దుర్గయ్యగారి అత్త విశ్వాసం.

ఏదేమై వా ఆమె తిరిగి రాలేదు. ఆరోజునుంచీ దుర్గయ్యగారికి క్రోత్ బాధ్యత పడింది. మేరికి సంరక్షణ చేయటం ఆయన దిన చర్యలో స్థానం ఆక్రమించుకుంది. అందుకు ఆయన ఏమీ బాధపడలేదు. తప్పుకోవాలని దాని నుంచి ప్రయత్నమూ చెయ్యలేదు.

వచ్చిరాని మాటలు వింటూ మేరి నుండి ఆనం దాన్ని లభ్యపరుచుకోవటానికి ఆయన కృషిచేస్తూ తల్లిదేవి లోటును పీర్చటానికి ప్రయత్నం చెయ్య సాగారు. ఆయన కదేమీ క్రోత్ కాదు.

సరిగ్గా కొన్నేళ్ళ క్రితం: తల్లిదేవి రహమాన్ యొక్క బాధ్యత స్వీకరించి యింతవరకూ దానిని నిర్వహించాడు. ఈరోజుకి రహమాన్ యుక్తవయస్కుడై వాడు. తన ఈ వ్యవస్థలలో ఆతడు వేదోడుగా ఉంటాడని ఆశించాడు. నిశ్చితంగా బ్రతుకవచ్చని భావించాడు.

కానీ మేరిని సాకి, ఈ తోకంలో గౌరవనీయ కుటుంబాలలో చేర్చవలసిన కర్మవంతుడు తను వెర వేర్చగలవనీ, మేరి భవిష్యత్తు తన చేతుల్లో పక్ష మంగా రూపుదిద్దుకో గలదనీ, పార్వతి తలంచటం వల్ల దుర్గయ్యగారు ఆ బాధ్యతనూ ఫుల్తోషంగా స్వీకరించాడు.

రామ్మూర్తి రోజూ వచ్చి వెళ్ళురించి పోతు న్నాడు. రోజులు సాపేగా సాగుతున్నయ్యే. నేటి ఆరోగ్యంగా పెరగసాగింది. ఆమెను చూస్తూ డీవి తంలో వివరి క్షణాలు గడుపసాగారు దుర్గయ్యగారు.

ఈరోజు! రహమాన్ దగ్గర నుండి సుదీర్ఘమయిన లేఖ వచ్చింది దుర్గయ్యగారికి. ఆసాంతం చదివి ఆయన బాధపడ్డారు. సాయంత్రం ఆనమిత్రుడు రామ్మూర్తి రాగానే ఉత్తరం తీసి చేతికిచ్చి చదవ మన్నారు.

రామ్మూర్తిగారు చదివారు. “ఇలా జరుగు తుందని తెలుసు. పరాయివాళ్ళేస్తున్నాడూ పరాయి వాళ్ళే! నీవాళ్ళు కారు” అని అన్నారు.

“నిజమే అవుచ్చు. అంతమాత్రాన మన కర్త వ్యాన్ని నిర్వర్తించటంతో తప్పు లేదుగా! ప్రతి

కలాపేక్ష లేకుండా చెయ్యటమే మనవంతు.

“మూడు దుర్గం! మనది అనుకుంటే అన్ని మనవే! కాదనుకుంటే కావు. నీ కులం, మతంకావి, బంధువుకూడ కాని, రహమాన్ బాధ్యత నహించావు. జరిగిందేమిటి? నిష్కల్మషమైన నీ జీవితానికి కఠంకం ఆరంపించాడు. ఇది చాందూ! ఇంత కన్నా జరగాల్సిందేమిటి? ఆలోచించుకో. రేపు మేరీ అయినా అంతే! రెక్కల్నాచ్చేంతవరకే మనం. ఆతర్వాత మనలో వాళ్లకు అవసరమే లేదు. ఎవరి దారి వారిదే.” దుర్గ య్యుగారి భుజం తట్టి “నీ మనస్సు నేమీ బాధ పెట్టుకోకు. ఇప్పుటికే నా నిజానిజాలూ రహమాన్ కు తెలియచెయ్యి. మంచు తెరలూ లొంగించు. అదే అందరికీ శ్రేయం.” అని చెప్పారు.

ఆతర్వాత దుర్గ య్యుగారు దీర్ఘంగా ఆలోచించుకున్నారు. కలం అందుకుని వ్రాయసాగారు.

“చిరంజీవి, సరిగ్గా ఇరవయ్యేళ్ల క్రితం ఓ సాయంత్రం, కొన్ని రోజుల క్రితం ఆ ఊరి—మేరు తెలుసుకోవటంవల్ల ఉపయోగంలేదు—పై స్కూలుకు వేరొక ప్రదేశమునుండి బదిలీ అయి వచ్చా. స్కూలు వదిలితరువాత ఇంటికేళ్ళి ప్రయత్నంలో ఉన్నా. ఓ కుర్రవాడు స్టాఫ్ రూం కొన్ని నన్ను రజియాబేగం, తన యింటికి అర్థంతుగా రమ్మని కబురు చెప్పి వచ్చింది. సహ—ఉపాధ్యాయుడు జేసు రత్నం వెకిలిగా నన్ను “వెళ్లండి! మీ వంట పండింది!” అని కన్నుగిటి వెళ్లారు.

కానీ నేను అంతగా అతడి వ్యాఖ్యానాన్ని వట్టింపకుంటే! ఆ కుర్రవాడెబడి నడచి, ఊరికి దూరంగా ఉన్న మామిడితోటలో ఉన్న బంగళాకి వెళ్లాను. అదే ప్రథమం నా జీవితంలో అంత అందమైన బంగళాను చూడటం. సుందరమైన తెలవర్ల దివ్రాలు, చిత్రకళా వైభవంతో విర్రుగే రక రకాల పరికరాలు ఆభరణాలతో చూస్తూ ఎంటురిగా సోఫాలో కూర్చుని త్వరగా ఇంటికి వెళ్లి పాఠశాల సన్నిధానంలో కాలం గడపాలనీ, అందమైన సాయంత్రం త్వరగా సోతున్నదని విచారించూ కాలం గడపసాగాను.

ద్వారానికి ఉన్న వల్లెలీ తెరను లొంగించుకుని బలిష్ఠుడైన వస్త్రాదు వెనుక మేలి ముసుగు ధరించి రజియాబేగం వచ్చింది.

నేను రెండు మూడు సార్ల కంటే ఎక్కువ చూడలేదు ఆమెను. కొందరు మహిమ్మ దీయ స్త్రీలు పరాయి పురుషుని సమక్షంలోకి రాగని నాకు తెలుసు. కానీ రజియాబేగం వచ్చింది. అప్పుడామె చాలా చిన్న వయస్సులోనే ఉంది. ఆమె ముఖములో విచారరేఖా ఉంది.

అసలు విషయం చెప్పలేదుకదూ! ఆమె కుమార్తె చాందీబీకు తెలుగూ, రెక్కలూ చెప్పి అని ఆమె కోరింది. అదీ ఆ బంగళాకు రోజూ వచ్చి చెప్పాలనీ— ప్రతి సాయంత్రమూ!

నేను ఏ విషయమూ చెప్పలేదు. తక్షణం మర్రోజా నా నిర్ణయం చెబుతానని వచ్చేకొను. ఆ ఘ్నాతి సార్వత్రితో ఆ విషయం కదిపాను. సార్వత్రి తంటే నా భార్య! ఆమె వెలిబుచ్చిన సందేహాలు— అంతకుండి ఉపాధ్యాయు లుండగా నన్నే ఎందుకు ఆ చాందీబీకి ట్యూషను చెప్పటానికి వీలించాలి? ఇందులో ఏదో రహస్యముందని అభ్యంతర పరచింది.

ఆ రోజుల్లో సార్వత్రి మాట, గిదివ ఓటు తాటే

కాళ్ళి గాదు. మరో ఆలోచన లేకుండా ఆ ప్రసక్తి విరమించుకున్నా. జేసురత్నం రోజూ నన్ను వేదిం చుకు తినేవాడు: “వెళ్ళు భాయి! లక్ష్మీచాన్స్! పోతే రాదు! మరీ ప్రవరాఖ్యుడైతే ఏలా! వనిత వలచి తనంతట పిలిపించింది” అనేవాడు. నేనంతగా వట్టించుకోతా అతని మాటలు.

ఓరోజు హెడ్ మాస్టరు పిలిచి “నువ్వు రజియాబేగం కుమార్తెకు ప్రైవేటు చెప్పితి. నీ పేరు వాళ్లకు తెలియజేసింది నేనే! ఇతరులు చెప్పింది నమ్మకు. ఎడటివాళ్ల బాగు ఓర్వలేరు. ఈరోజేవెళ్లి ట్యూషన్ ప్రారంభించు.” అనిచెప్పారు.

వెళ్లి ఆరోజే చాందీబీకి ట్యూషన్ చెప్పటం ప్రారంభించా! మరో ఆలోచన మనసులోకి రానియ్యలేదు. మొదటిరోజు కొన్ని సళ్ళు, 50 రు. డబ్బు కాసుకగా యిచ్చారు. ఆ డబ్బు చూసి, సార్వత్రి మొహం పుప్పమిచంద్రుడంత అయింది.

క్రమంగా వాళ్లను గురించి సమాచారం తెలుసుకోగలిగా. వాళ్ల యింటో ఉండే వస్తారు నా కా సంగతులన్నీ చెప్పాడు. రజియాబేగం—తండ్రి చాలా భాగ్యవంతుడట. రజియా—భర్త హిండువు. ఇద్దరూ ప్రేమించుకుని పెండ్లి చేసుకున్నారు. అయితే ఎవరూ తమ ఆచారాలు, మతాలు మార్చుకోలేదు. అంత అవసరమూ రాలేదు. బలమైన వారి ప్రేమ, సామాన్య సంకుచిత అవదులు దాటి పవిత్రంగా నిలువగలిగింది.

సవకాలి దురంతాలు ఎందుకు ఎలా జరిగాయో కనీసం వివేచనా ఉంటావు. అదే సమయంలో రజియా—భర్త రాసింగ్ దారుణంగా చిత్రపథ చేయబడ్డాడు. అల్పదీవి రక్షించుకోవాలని రజియా తండ్రి పుధా ప్రయత్నంచేసి, ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్నాడు.

చాందీబీతో, మమ్మకమ్మడైన వస్త్రాదుతో స్వదేశం వదలి ఈ దూర ప్రాంతాలకు ఆమె వచ్చే వీంది; తెచ్చుకోగలిగినంత ధనము, సంపద తెచ్చుకుని. కొన్నాళ్లకు ఓ మగశిశువును కూడ కన్పిది. అదీ రజియా పూర్వపరిత్ర.

చాందీబీ చాలా తెలివినది! అందువల్ల వా కాళ్ళే క్రమం ఉండేదికాదు. వామీద చెడు ప్రచారం గ్రామంలో జరుగుతోందని, దానికి జేసురత్నం వాయుకుడనీ తెలిసింది. ఎన్నోసార్లు వా ప్రాణం తీశాడు జేసురత్నం అయింటి ఆను పామలు చెప్పమని. ఆ పనే నే చెయ్యలేదు.

కానీ మొదలుపెట్టిన పనిని, మధ్యలో వదిలెయ్యటం వాకు చేతగాని పని!

క్రమంగా రోజులు గడుస్తున్నయే. రెండు రోజులు గాలివాన, నే నెక్కడికీ వెళ్లలేదు. ఆరోజు కనుచీకటివేళ రోజుకుంటూ ఎస్తాదు మా యింటి కోచ్చాడు. కళ్ళు జ్యోతుల్లా వెలుగుతున్నాయే. నన్ను చూసి బావురుమవ్వాడు. వా కర్ణంకాలేదు. నేను అతడి వెంటనే ఆ చీకటిలో వానలో రజియా బంగళాకు వెళ్లాను.

తోటంతా గాలివానకు పాడుబడిన ఆలయంగా ఉంది. సరాసరి పక్కాకి వెళ్ళేసరికి, సోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, ఊరి పెద్దమనుష్యులు, ఇంకా ఇతరులు ఉన్నారు.

రజియా తన అస్తిసంతా తన ఏకైక శిశువుకు వ్రాసినీ కుమార్తెతో సహా ఆత్మహత్య చేసుకుంది. అంతకన్నా యింకేం చెప్పలేను. ఆ తరువాత శేషుల్నూ, సంవాంతులు వడిచినయే!

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, ప్రేళ్ళ పాతుకుపోయి పాదము నేలపై బెట్టు లేక రాళ్ళు తగలిన ప్రతిష్టలను వారు పైపూతగా వాడిన ప్రేళ్ళ తోసహా మాయంచేయ గల నెజిని. వెల సొమ్ము అర్బులతో రు. 4-25 న. పై. కొక్కోకము చిత్రపటములు గలది. రు. 1-50 దాంపత్య రహస్యములు ... రు. 3-00 తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రు. 4-50 బాస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ప్రభ అండ్ కో. 3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

తైపురై టింగు విద్యార్థులకు
1953-1961 సంవత్సరములలో జరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ తైపురై టింగు పరీక్షల ప్రశ్నాపత్రములు (స్వీడు మరియు స్క్రీన్స్) పుస్తకములములలో (3 లోగారు గేటు-3 హయ్యర్ గేటు) అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి
లోయరు పుస్తకము రు. 2-00
హయ్యరు పుస్తకము రు. 2-50
హెస్టిటి, హిస్టోగ్రాఫీలు అదనము.
విశ్వనాథ్ ప్రెస్ కల్
పల్లి కే. పి. ను.
కాంగ్రెస్ ఆఫీస్ రోడ్,
గవర్నరు పేట, విజయవాడ-2

బ్రెట్టా
గర్భాశయ రోగ నివారణి

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులకు రోగార్థి ఆరోగ్యము సంపాదించుటకై యిది అత్యంత ప్రభుకరము. ఏడా 2.50

కృష్ణవేదరేటర్ చెజివాడ
8-2-63 ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచారకర్త 49

మీ ఆరికాళ్ళయందలి, ఆరిచేతులందలి
చర్మహాపగుళ్లకు, పొక్కులకు
చిడుమునకు, దురదలకు

సపట్ మలామ్

వాడండి

ఇది మీ చర్మమును సునుపుగా,
ఆరోగ్యంగా వుంచును.

ప్రతిచోట అమ్మబడును.

తయారుచేయువారు సపట్ & కంపెనీ, బొంబాయి-2.

ఆహార లోటువల్ల
మీరు నీరసించిపోతున్నారా?

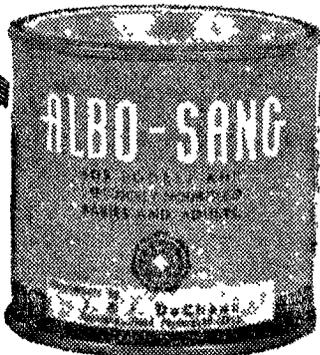
అల్బో-సాంగ్
నేపించండి

దివ్యమైనది మరియు

సామాన్య పోషక ఆహారమును పొదుపుగాను

వైజ్ఞానికంగాను బలవరచును.

టీ, కాఫీ, పాలు, గంజీ, వల్ల రసం మొదలైనవారితో కలిపితే
ప్రత్యేక రుచిగలది. ఆల్బో-సాంగ్, కిక్కులకు, ఎదిగే వల్ల
లకు, చంది దిద్దలకు, మెదడునుపయోగించే పనివారికి,
కృష్ణలకు, బలహీనతకు, రక్తహీనతకు మరియు రోగి విముక్తు
లై కొలుకుంటున్న వారికి, దివ్య
మైనబలవర్ధక ఆహారము.

భారతీయ, విజ్ఞాన
బొత్తు ఉన్నది.

జె. అండ్ జె. డి. పేన్
హైదరాబాద్

వాన వెలిసిన రాత్రి

వస్తాడు అడిగింది విశ్వానంద
ఆ వాన రాత్రి ఆ శిశువులు వచ్చి పార్వతికి
అప్పజెప్పి. కొన్ని దినాల పరివరణంతో ఆమె
వాయందు నిల్వన విశ్వానంద్ని ఎంతవరకు ప్రక
మంగా నిర్వర్తించావో తెలియదు!

రజియా అస్తికి నేను ప్రస్తుత అయ్యేవరికి
ఊళ్లో నాకు వయతి పెరిగింది. పార్వతికి—నాకు
అభిప్రాయభేదాలు కలిగాయి. ఆమె ప్రతికిచెడ్డ
యింటి అడవడును. కోరికలు నాగుసాముల్ల
ఆమెను కాటు వేసినయి. రోజురోజుకూ మా మధ్య
స్పర్ధ పెరిగింది.

“చూడండి! వీదా పసి వెధవ! ఏ బజ్జీ వచ్చి
వీడు గుటుక్కుమంటే ఆ అస్తి మనదే! అయినా
చూడండి. మనం ఎంతకాలం ఇలా తిండికీ, గుడ్డకీ
మొసాంపావి బ్రతుకుదాం చెప్పండి. మనీ, చెడు
తర్వాత! ఆ అస్తి మీద ఆదాయం వాడుకుంటే
ఇంతలో ఏంగాడు” ఇది ఆమె ధోరణి.

స్థీరనంకల్పడనై, ఆ పవిత్రమైత్ర కావ్యాన్ని
నిర్వహించాను. ఆ ధర్మదీక్షతో వా భార్య ఇలా తిరుగు
తున్నా, వా గమ్యాన్ని మానుకోలేదు. వా భార్య
పార్వతి తీరని కోరికలతో తన జీవితాన్ని వీధిలో
పారేసుకుని తిరుగుతూ ‘యాదృచ్ఛికంగా’ వా
యింటికి వచ్చి వాకు ఈ వయస్సులో మేరీవి
అప్పజెప్పి వెళ్లిపోయింది. ఇందులో దాపరికం ఏమీ
లేదు. నీ అస్తిని అపహరించాలని తలంపే ఉంటే
నిన్ను ఏనాడో ఈ రోకానికి దూరం చేసేవాడివి.
నిన్ను చిన్నప్పుట్టుంచీ బోర్డింగ్, లాడ్జింగ్ స్కూల్లో
ఉంచి, పదివించి, నీ అస్తిని ఇంత భద్రంగా
కాపాడేవాడినే కాదేమో! కానీ నీ ఉత్తరంలో
నిన్ను చేసింది అనత్యారోపణ అయినా వా మనసు
బాధపడక తప్పలేదు.

పోతే, చాందీటి వంగలి వ్రాయటం మర్చి
పోయాను. ఆరోజు రాత్రి రజియాబేగం, అత్త
హత్య చేసుకున్న రాత్రి.... చాందీటి వల్లిని వెళ్లి
కుతూ దొడ్లో ఉన్న మోటాదావి దగ్గరకు వెళ్లింది.
అల్లి శవం, నీటిలో తేలుతూ ఉంది. ఆ పదేండ్ల
చాందీటి, కర్మవ్యతా విమూఢయై, పెద్దగా తేక
మేసి, వెనుతిరగబోతూ కాలుజారి నీటిలో పడిపో
యింది. వస్తాడు వచ్చి యిద్దరినీ వెలికి తీసే
సరికే ఆ తల్లి, పిల్ల ఈ రోకాన్ని వీడిపోయారు.
ఇవన్నీ నాకెలా తెలిసినయి అని నిన్న ఆనుమాన
పడొచ్చు. వస్తాడే చెప్పాడు. జీనురత్నాన్ని హత్య
చెయ్యబోయి దొరికిపోయి టైల్లో వద్దాడు. అప్పుడే
చెప్పాడు ఈ సంగతి: రజియాబేగం వాపుకు—
జీనురత్నానికి సంబంధం ఉందని.

ఇంతకన్నా నీకు చెప్పాల్సిందేమీ లేదు. ఇన్నాళ్ల
నుంచీ భద్రవరచుకున్న ఈ రహస్యాన్ని, అవసర
మొచ్చి నీకు తెలియజెప్పన్నా నీ తండ్రి దుర్గంబు
జీవితంలో కొన్ని ఘట్టాలయి నివేంత్ నాకు....
మేరీ అంతే! ఈ ఉత్తరం చదివిం తరువాత,
ఈ మాట కాదనరేవని నా తెలుసు.

ఎక్కడున్నా నీ మంచే కోకే
దుర్గయ్య.

ఉత్తరం ముగించేసరికి వాన వెలిసింది. దుర్గ
య్యగారి మనస్సు తీకవడ్డది. నిద్రపోయేమేరీ
మాస్తా, భవిష్యత్తు గూర్చి ఆలోచనలోపడి
పోయారు దుర్గయ్యగారు ఆ వాన వెలిసినరాత్రి. ★